

МАРКУ ВИЋАЗУ

Жос пје апа Тимоклуј,
Ла муариљи Туркулуј,
Ла кәшиљи Маркулуј,
Маркулуј, виһазулуј,
Йнтро Сйнта Думиһека,
Да вјез Марку һе фәһа,
Ку Турку сә рәмәша,
Ла бјеутурә сә луа,
Са сә дукә помина.
Да ла масә йј аскулта,
Ку пару рәкјиу йј да,
Мәјкуљица Маркулуј,
Ибомһика Туркулуј.
Дар Марку һе фәһа?
Пуцйн афарә јеша,
Ла мумә-са ку капу йј фәһа,
Мумә-са афар јеша,
Дар Марку кә-ј спуһа:
„Кйнд ој зйһе боб нәут,
Ку Турку м-ам рәмәшит,
Ла бјеутруә һ-ам луат,
Карје пје карје һ-ом йнбәта,
Капу дји ла труп һ-ом луа.
Са һе дај рәкјиу ушуор,
Һиһ пје әла сә ну-л лаш,
Ку апә сә-л мјестјећ,
Рйнду ла Турк о веһа,
Сә-ј дај рәкјиу дје гутуј,
Һе адуармје уому дје виу,
Һиһ пје аја сә ну-л лаш,
Ку шпирт сә-л йнтәрешћ,
Сә-ј дај ла Турк сә бја,
Да кйнд с-о йнбәта,

ВИТЕЗ МАРКО

Доле на обали Тимока,
Код турских воденица,
Код Маркових кућа,
Марка витеза,
Једне Свете Неделе,
Шта је Марко предложио,
Са Турчином се опкладио,
Ко би више попио,
Да би се о томе прочуло.
А һих је служила,
И ракију им давала,
Маркова мајка,
Турчинова љубавница.
А Марко шта је урадио?
Мало је напољу прошећао,
Мајци је главом климнуо,
И она је напољу изашла,
И у Марка је погледала, док јој говорио:
„Када зрно наута будем споменуо.
Са Турчином сам се опкладио,
Ко би више попио,
Ко би кога напио,
Тај би томе главу одрубιο.
Слабију ракију да нам служиш,
И һу не такву,
И һу водом да разблажиш,
Када Турчинов на ред стигне,
Служићеш ракију од дуһа,
Која брзо опија,
И һу чисту немој служити,
И шпиритусом је појачати,
Турһину да попије ћеш дати,
Када се буде напио,

Сă-ј рăпун јеу вијаца“ .
Нума атйта вуорбја,
Лар ла масă сă пуња,
Ши порња дје мај бја,
Да мумă-са ће фăћа,
Бат-о Мајка Прећеста,
Ибомњица Туркулуј,
Ја ће Марку н-аскулта,
Рйнду ла Турк вења,
Йј да рăкјиу ђ-ал ушуор,
Њић пје ала ну-л лăса,
Ку апă йл мјесџека,
Ћин ће бја, тот ар мај бја.
Ши мај биње сă треза.
Рйнду ла Марку вења,
Йј да рăкјиу йнтăрит,
Ће адуармје уому дје виу,
Ку шпирт йл йнтăрја,
Ши-ј да лу Марку сă бја.
Бја Марку ши сă йнбăта,
Пје астал сă кулка,
Ши дурмја Марку дус,
Ку мачу пје пјепт пус.
Дар мујка Маркулуј,
Ибомњика Туркулуј,
Ја ђин гурă аша вуорбја:
„Туркуље, војњикуље,
Кйнд ој зйће флуорј ђе ђеј,
Да ће стај ши мај привјешћ,
Ну вјез Марку с-а йнбăтат,
Ши пје масă с-а кулкат,
Зăу је бун јел ђе тăјат!“
Дар Марку авја,
Вјез, о слугă мићића,

Живот ђу му одузети“ .
Толико јој говорио,
За столом је сео,
И са Турчином да пије је почео,
А мајка шта је радила,
Богородица је убила,
Турчину љубавница,
Марка није послушала,
Када је Турчину ракјиу сипала,
Слабу му ракију давала,
Није ни на томе стала,
Водом је разблажила,
Колико је много ракије попио,
Он је трезан остао.
Кад је Марков ред дошао,
Јаку му је ракију давала,
Која би га брзо опијала,
Шпиритусом би је појачала,
И Марку је давала.
Пио је Марко, и тако се напио,
На сто је легао,
Чврст га је сан ухватио,
Са мачем на грудима спавао.
А мајка Маркова,
Турчину љубавница,
Овако је говорила:
„Турчине, војниче,
Кад помислиш на липов цвет,
Шта чекаш и около гледаш,
Зар не видиш да се Марко напио,
И на сто је заспао,
Сад би га заклати могао!“
Али је Марко,
Верну слугу имао,

Ла фјерјаста аскулта,
Туатa тајна афла,
Ће Турку са руга,
Ш-аша ђин гурa вуорбја:
„Туркуље, војњикуље,
Пуцйн друму мј-ој да,
Пје Марку л-ој сaрута,
Ноуо ањ л-ам аскултат,
Пйња, сарја j-ам мйнкат,
Туатa сймбрија мј-а дат,
Њић-о пaра ну мј-а луат,
Њимик ну мј-е виноват,
О фи пaкат,
Са муарa њесaрутат“.
Дар Турку ђ-ауза,
Ку ињима са йнтуорђа,
Друму ла слугa йј да.
Дар слуга ће фaђа?
Ла Марку са дуђа,
Са фaђа кa-л сaрута,
Ћинцй йн образ йј фиђа,
Трaђа слуга кйт пуђа,
Дар Марку ну сймца,
Паркa пурјеку йл мушка.
Дар слуга ће вјеђа,
Ћирјепт йн пиђуаре сaрја,
Аша ђин гурa вуорбја:
„Јартa-м Дуамње пaкату,
Кa о са-м бат стапйњуору,
Ноуо ањ л-ам аскултат,
Пйња, сарја, j-ам мйнкат,
Туатa сймбрија мј-а дат,
Њимик ну мј-е виноват,
Вењи времја са-л бат“.

Који је крај прозора стајао,
И разговор слушао,
Турчина је молио,
И овако му говорио:
„Турчине, јуначино,
Да ли би ме пустио,
Марка бих пољубио,
Девет година сам га служио,
Хлебом и сољу ме хранио,
Зараду ми редовно давао,
Ни пару ми није одузео,
Ништа ми није зло учинио,
Било би жалосно,
Кад би нељубљен умро“.
Турчин кад је то чуо,
На његове речи се смиловао
И код Марка пустио.
А слуга шта је урадио?
Марку је пришао,
Пољубио га није,
Већ му зубе у образ зарио,
И снажно је повукао,
Марко ништа није осетио,
Као да је ујед буве био.
Кад је то слуга видео,
На ноге је скочио,
Овако је говорио:
„Опрости ми Боже, грех,
Што ћу газду истуђи,
Девет година сам га служио,
Хлебом и сољу ме хранио,
Зараду ми редовно давао,
Ништа ми лоше није учинио,
А сад да га бијем морам“.

Палма бић о фћа,
Писта уојкј йл ловја,
Атунћ ми сѧ ђешћепта,
Ђирјепт йн пићуаре сѧрја,
Мйна пје слуга пуња,
Аша ђин гурѧ вуорбја:
„Леле слугуљица мја,
Ће-ц фусај јеу виноват,
Ће ту пје миње ма бац?“
Дар слуга аша вуорбја:
„Маркуље, вићазуље,
Маркуље, стапйнуље,
Ту ну шћи ћ-ај лукрат,
Ку Турку ћ-ај рѧмѧшит,
Ла бјеутурѧ са ва луац,
Ши ту ћ-ај йнбѧтат,
Пје астал ћ-ај кулкат,
Ши дурмјај Маркуље дус,
Ку мачу пје пјепт пус.
Фуаје вјерђе боб нѧут,
Да мумѧ-та аша а вуорбит:
„Туркуље, војњикуље,
Да ће стај, ши мај привјешћ,
Ну вјез Марку с-а йнбѧтат,
напио,
Пје астал с-а кулкат,
Зау је бун ђе тѧјат!“
Ла фјерјастѧ ам аскултат,
Туатѧ тајна љ-ам афлат,
Јеу ђе Турку м-ам ругат,
Ћ-абја друму кѧ мј-а дат,
Јеу ла ћиње ам вењит,
Палма бић мј-ам фѧкут,
Писта уојкј ћ-ам ловит,

Чврсту је руку спремио,
И по лице га је шамарао,
Тад, се Марко освестио,
На ноге скочио,
Слугу је чврсто руком ухватио,
И овако му говорио:
„Леле, слуго моја,
Чиме сам те задужио,
Да си ми шамар опалио?“
Слуга му је одговорио:
„Марко, јуначино,
Марко, газдо,
Ти не знаш шта си урадио,
Са Турчином си се опкладио,
Ко би више попио,
И ти си се напио,
На сто си легао,
Чврст сан те ухватио,
Са мачем на грудима си спавао.
Зелен лист, зрна наута,
Мајка је твоја овако говорила:
„Турчине, јуначино.
Шта чекаш и около гледаш,
Зар не видиш да се Марко

И на сто заспао,
Сад би га заклати могао!“
На прозору сам био,
И њихов разговор слушао,
Турчина сам замолио,
Једва ми је дозволио,
Код тебе кад сам дошао,
Чврсту сам руку спремио,
И по лицу сам те шамарао,

Кйнд ој зйће ђе ун спѧнак,
помислио,
Ши ђ-абја ђ-ам ђешћептат.“
Дар мујка Маркулуј,
Кйнд аша ђева вјеђа,
Пје уше афар фуђа,
Да ши Турку дупѧ ја.
Дар Марку ђе фѧћа!
Странкина ђи пје масѧ луа,
Ђ-а йнзвйрљићила кйнд да,
Капу ђи ла труп йј луа,
Пје Турк йл прѧпѧђа.
Пје мумѧ-са о принђа,
Ку ланцу о љега,
Ку кѧтран о кѧтрѧња,
Ши ла кош о атйрна,
Фок ђи ла пићуаре йј да.
Кйнд ажунђа фоку ла цйцѧ,
Вуорбја мѧјкуљица лу Марку:
„Маркуље, копилуље,
Ја привјешће ла мѧјкуљица,
Мј-ажунсѧ фоку ла цйцѧ,
Мујкѧ, цйцйшуара та,
Ђ-ај супт Маркуље ђин ја“.
Дар Марку аша вуобја:
„Ну је цйцйшуара мја,
Ши је цйца ђе кѧца,
Ђ-а мушкат Турку ђин ја“.
Арђа ђе плезња,
Бја Марку сѧ весѧља,
Ши ку слуга алѧтурја,
Лѧутари йј кйнта.
Кйнд фоку сѧ потоља,
Дар Марку ђе фѧћа?
Уасйљи љ-адуна,

Кад сам на лист спанађа
Једва сам те пробудио“.
А Маркова мајка,
Кад је то све видела,
Напољу је појурила,
И Турчин је за њом кренуо.
Марко шта је урадио!
Чинију са стола је узео,
Са њим замахнуо,
Главу му одрубио,
И Турчина убио.
Мајку је ухватио,
Ланцем је завезао,
Катраном је намазао,
Изнад огњишта је окачио,
Испод њених ногу ватру заложиво.
Кад је ватра дојке захватила,
Мајка је Марку говорила:
„Марко, сине,
Погледај мајку твоју,
Ватра ми је до дојки стигла,
Дојке твоје,
Којим сам те дојила“.
Мајко је њој одговорио:
„Ни је то дојка моја,
Већ је дојка једне кује,
Којом си Турчина даривала“.
Док је тело њено горело,
Марко је пио и веселио
Заједно са слугом,
А свирачи су им свирали.
Када се ватра угасила,
Марко шта је тад урадио,
Кости је њене покупио,

Ши њн пиуа ље писа,
Ши њн вѣнт ље вѣнтура,

Ши њимик ну сѧ аљеђа,
К-аша минђе ја авја!

И у корито их је здробѣо,
И вѣтар их је разносио,

Какве је паметѣ бѣла,
Тако је и заслужиѣа!

Балада мј-а спус-о Жѣка алу Барбу(1941.) ѣин сату Борђѣја, љѣнгѧ Кладова. Јел а аузѣт-о ѣѣ л-ал куноскут лѧутар
ѣин сату луј, Мѣлорад.

Баладу ми је казивао Жѣворад Чутић(1941.г.) из села Љубѣчевац, код Кладова. Он је чуо баладу од познатог
виоѣинисте из његовог села, Мѣлорада.